

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Предмет: Реферат Комисије за избор у звање **доцента за ужу научну област Систематска теологија**, са пуним радним временом.

Одлуком Изборног и Наставно-научног већа Православног богословског факултета у Београду, број **0104-408/4** од 5.7.2023. године, као и решењем о образовању Комисије за припрему реферата за избор у звање доцента за ужу научну област Систематска теологија, број **0205-114/4** од 20.10.2023. године, изабрани смо у Комисију за припрему Реферата о пријављеним кандидатима за избор у звање **доцента за ужу научну област Систематска теологија**, са пуним радним временом.

После увида у предложени конкурсни материјал имамо част и задовољство да Изборном и Наставно-научном већу Православног богословског факултета у Београду поднесемо следећи

РЕФЕРАТ

На расписани јавни конкурс, који је објављен у публикацији *Послови* број 1057 дана 13. септембра 2023. године, пријавила су се двојица кандидата: **др Вукашин Милићевић**, доктор богословских наука, од 2019. доцент групе за Систематско богословље на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, и **др Илија Марчетић**, доктор богословских наука. Кандидати су приложили сву конкурсном предвиђену документацију. Комисија ће оцену кандидата представити по редоследу приспећа пријаве на Конкурс.

КАНДИДАТ ДР ВУКАШИН МИЛИЋЕВИЋ

1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Вукашин Милићевић је рођен 25. септембра 1982. у Београду године где је завршио основну школу и гимназију. Основне студије на Православном богословском факултету уписао је септембра 2000. Дипломирао је јула 2005. са просечном оценом **9,34** одбраном рада под насловом *Појам теологије код Св. Јована Дамаскина и Томе Аквинског*. Мастер студије је завршио на Групи за историју Филозофског факултета (ментор: проф. др Радивој Радић) у Београду септембра 2010. одбраном рада са темом *Преговори монаха Јоасафа (Јована) Кантакузина и папског изасланика Павла о сазивању Васељенског сабора* (просечна оцена 10). Дана 26. априла 2018. године Вукашин Милићевић је, пошто су претходно испуњени сви законски услови, одбранио докторску дисертацију под насловом *Аспекти проблема времена код Св. Максима Исповедника*, која је израђена под менторским руковођењем Епископа др Игнатија Мидића, редовног професора Православног богословског факултета Универзитета у Београду, уз остварену просечну оцену током студија 10.

2. НАСТАВНО-ПЕДАГОШКИ РАД

Од априла 2012. до априла 2018. кандидат је радио као асистент Групе за систематско богословље на Православном богословском факултету. Редовно је држао вежбе на предметима Увод у богословље (прва година), Хришћанска етика са аскетиком (прва и трећа година) и Хришћанска антропологија (четврта година). Од марта 2019. кандидат ради као доцент Групе за систематско богословље. Тренутно је ангажован као наставник на предметима Хришћанска етика (друга и трећа година), Онтологија и етика (мастер студије) и Патристичка космологија (докторске студије).

У свом педагошком раду кандидат је показао изузетну одговорност и посвећеност у раду са студентима. Својим савесним радом је допринео томе да је велики број студената заволео и успешно положио испите из дисциплина из којих

је држао предавања и вежбе. О томе сведоче и оцене које је кандидат добијао на анкетама током претходног изборног периода: 2018/2019. – 5.00; 2019/2020. – 4.86; 2020/2021. – 4.56; 2021/2022. – 4.89; 2022/2023. – 5.00. Осим наведеног, кандидат је био члан у више комисија за израду и одбрану завршних и мастер радова, као и ментор једног мастер рада.

3. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

У оквиру свога досадашњег ангажмана и стручне делатности, др Вукашин Милићевић је показао способност за компетентно бављење научно-истраживачким радом. Кандидат показује нарочито интересовање за веома широк спектар проблема, од стриктно богословских, до оних у ширем смислу етичких и друштвених, што се веома добро види из приложене библиографије радова објављених у периоду од његовог последњег избора. На основу приложених радова се може закључити како је он у стању да спроведе веома сложено теолошко и шире научно истраживање које захтева детаљну анализу многих историјских, богословских и философских аспеката и последица проблема, уз директно коришћење извора и литературе на више језика. Због тога су резултати и научни допринос његових радова вишеструки.

3.1. Библиографија радова кандидата објављених у периоду од последњег избора у звање

А) Радови у научним часописима или поглавља у књизи

[1] Вукашин Милићевић, „Ангелска дијастема?“, *Богословље* 77/1 (2018), 139-151.

M51

[2] Вукашин Милићевић, „Од културе дијалога ка дијалошкој култури: теологија, култура и медији“, *Култура* 160 (2018), 81-96. **M51**

[3] Grigoriје Durić & Vukašin Milićević, “Fraternity in Humanity and Global Mental Health”, *Psychiatria Danubina* 33/4 (2021), 862-866. **M24**

[4] Vukašin Milićević, “Religion and National/Ethnic Identity – Theological and Contextual Positions in Orthodoxy”, in: *Balkan Contextual Theology: An Introduction*, eds. Stipe Odak, Zoran Grozdanov, London/New York: Routledge, 2022, 30-44. **M13**

[5] Вукашин Д. Милићевић, „Горгонија“, *Наслеђе* 53 (2022), 311-324. **M23**

Б) Радови са научних конференција

[1] Вукашин Милићевић, „Св. Григорије Ниски и учење о нествореним енергијама“, у: *Исихазам у животу Цркве српских и поморских земаља: зборник радова са научног скупа поводом 800 година Цркве српских и поморских земаља и 630 година Манастира Тумане*, ур. Златко Матић, Београд/Пожаревац: Центар за Систематско богословље ПБФ УБ/ Одбор за просвету и културу ЕПБ/Манастир Тумане, 2019, 141-153. **M63**

[2] Вукашин Милићевић, „Догматски формализам и (друге) еклисиолошке јереси“, у: *Место еклисиологије у савременом систематском богословљу: зборник радова*, ур. Златко Матић, Александар Баковац, Раде Кисић, Београд: Институт за Систематско богословље ПБФ УБ, 2021, 51-62. **M63**

3.2 Преглед и оцена радова

[1] Вукашин Милићевић, „Ангелска дијастема?“, *Богословље* 77/1 (2018), 139-151.

За хришћанску онтологију створеног изворно стоички концепт *дијастеме* има кључно значење. На оригиналан и креативан начин овај концепт у хришћанску мисао уводи Ориген. У богословским споровима IV века појам дијастеме одиграће важну улогу у артикулацији антиаријанске аргументације, при чему посебно место припада Св. Григорију Ниском. Св. Григорије Ниски је, следећи Оригенове увиде, разрадио концепт дијастеме примењујући га на широк спектар проблема, од тријадологије до епистемологије и теорије језика. Како се Св. Григорије појмом дијастеме користио како би одредио разлику у начинима постојања Творца и творевине, већина истраживача интерпретирала је и интерпретира значење овог

појма тако да у њему препознаје оно чиме је створено одређено по себи, што у коначном резултату тиме да се дијастема разуме у смислу *квалитета* којим се творевина разликује од Творца. Спекулација о *ангелској дијастеми* заснива се управо на оваквој интерпретацији. Овај рад, на основу анализе релевантних одломака из извора, преиспитује и успешно критикује неколико спорних аспеката овакве интерпретације Григоријевих ставова.

[2] Вукашин Милићевић, „Од културе дијалога ка дијалошкој култури: теологија, култура и медији“, *Култура* 160 (2018), 81-96.

Аутор настоји да концепт културе дијалога сагледа с обзиром на три аспекта: најшири политички и историјски контекст; потенцијал који хришћанска теолошка мисао представља у том погледу, а који углавном није видљив у јавном дискурсу хришћанских заједница; актуелну праксу културе дијалога у њеном доминантном оквиру који се поклапа са границама медијског простора. Коначни циљ је да се концепт културе дијалога покуша осмислити у перспективи његове отворености ка, у филозофском и антрополошком смислу, широј и дубљој замисли дијалошке културе или културе као дијалога.

[3] Grigoriје Durić & Vukašin Milićević, “Fraternity in Humanity and Global Mental Health”, *Psychiatria Danubina* 33/4 (2021), 862-866.

Рад је објављен у тематском броју часописа посвећеном енциклици *Fratelli tutti* папе Франциска, те могућим позитивним доприносима које би вредности које она заступа могле имати по старање о менталном здрављу на глобалном нивоу. Са историјске тачке гледишта, концепт менталног здравља је вишеструко повезан са религијом. Све до периода модерне готово да није било третирања менталних болести ван контекста одређеног религијом, у вези са чим постоје бројни, како позитивни тако и негативни примери. Оно најпозитивније што религија носи у вези са проблемом којим се бави текст је настојање да се питање етиологије и третмана менталних болести сагледа у интерпесоналном и социјалном контексту. Управо из

ове перспективе аутори у тексту настоје да анализирају неколико познатих мотива из Новог завета и патристике.

[4] Vukašin Milićević, “Religion and National/Ethnic Identity – Theological and Contextual Positions in Orthodoxy”, in: *Balkan Contextual Theology: An Introduction*, eds. Stipe Odak, Zoran Grozdanov, London/New York: Routledge, 2022, 30-44.

Текст представља поглавље књиге коју је објавио на глобалном нивоу реномирани издавач Раутлиц (Routledge). У питању је комплексна историјско-теолошка анализа питања односа религије и националног идентитета у српском православном контексту, и то почевши од средњег века па све до данас, писана у настојању да се проблеми којима је обременења балканска свакодневица већ више од неколико деценија сагледају критички, у перспективи могућих начина њиховог превазилажења.

[5] Вукашин Д. Милићевић, „Горгонија“, *Наслеђе* 53 (2022), 311-324.

Кандидат у овом раду анализира одељке 17-18 из *Беседе* 8 Св. Григорија Богослова, посмртног слова изговореног у част његове сестре Горгоније, за које аргументовано показује како су у највећем делу релевантне литературе погрешно превођени и интерпретирани. Ова *традиционално* погрешна интерпретација текста довела је до конфузије у погледу разумевања Григоријевих теолошких ставова (у смислу покушаја да се у текст *учитају* доктрине из каснијих епоха), али и његове карактеристичне теолошко-философске поетике и етоса у целисти, у које се таква интерпретација никако не може уклопити. Аргументи кандидата су пре свега утемељени на исцрпној анализи изворног текста.

[6] Вукашин Милићевић, „Св. Григорије Ниски и учење о нествореним енергијама“, у: *Исихазам у животу Цркве српских и поморских земаља: зборник радова са научног скупа поводом 800 година Цркве српских и поморских земаља и 630 година Манастира Тумане*, ур. Златко Матић, Београд/Пожаревац: Центар за

Систематско богословље ПБФ УБ/ Одбор за просвету и културу ЕПБ/Манастир Тумане, 2019, 141-153.

Упркос чињеници да их раздваја читав миленијум, између кападокијске и паламитске теолошке школе мишљења неспорно постоје суштинске паралеле. Ово се нарочито тиче главног догматског топоса паламитске мисли, учења о нествореним енергијама. Учење о нествореним енергијама утемељено је на идејама које су кападокијски оци нарочито развили у вези са доктрином о богопознању и есхатолошком стању човека у перспективи његовог коначног сједињења са Богом, али у њему и све твари. Овим текстом кандидат настоји да покаже како је у том погледу једнако важно, са есхатологијом свакако суштински повезано, и веома карактеристично учење о стварању *из Бога* са којим се сусрећемо код Св. Григорија Ниског. Основу текста чини темељна анализа релевантних изворних текстова.

[7] Вукашин Милићевић, „Догматски формализам и (друге) еклисиолошке јереси“, у: *Место еклисиологије у савременом систематском богословљу: зборник радова*, ур. Златко Матић, Александар Ђаковац, Раде Кисић, Београд: Институт за Систематско богословље ПБФ УБ, 2021, 51-62.

У складу са темом скупа, кандидат разматра еклисиологију као дисциплину систематске теологије која представља истраживање о међузависности догматског, литургијског и организационог аспекта *црквене реалности*, онога што се у коначном и фундаменталном смислу означава као Свето предање. Основни задатак тако схваћене еклисиологије он види у настојању да се актуелни црквени проблеми који угрожавају јединство Цркве схвате и интерпретирају као догматски, односно као *јереси*, а не напросто као организациони или *канонски*, те да се као такви представе црквеној пуноћи како би се ургентност њиховог решавања учинила што очигледнијом.

4. ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ ЗАКОНСКИХ УСЛОВА И КРИТЕРИЈУМА ЗА ИЗБОР У ПРЕДЛОЖЕНО НАСТАВНИЧКО ЗВАЊЕ

4.1. ОПШТИ УСЛОВ

Кандидат је одбранио докторску дисертацију на Православном богословском факултету Универзитета у Београду и тиме стекао звање **доктор теологије**.

4.2. ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

4.2.1. Кандидат за избор у звање доцента за ужу научну област област Систематска теологија др Вукашин Милићевић одржао је **приступно предавање** на Православном богословском факултету Универзитета у Београду 7. новембра 2023. године од 10:54 до 11:36 часова на тему „Постојање Бога као Свете Тројице и последице по створену природу“. После приступног предавања и појединачних оцена свих чланова Комисије, утврђено је да је кандидат испунио циљеве и задатке предавања, будући да је **предавање оцењено оценом 3,67**, и да кандидат тиме испуњава тражени услов за избор у звање доцента, што је, коначно, записником и потврђено.

4.2.2. Кандидат др Вукашин Милићевић је у претходном изборном периоду на Православном богословском факултету у Београду био ангажован као наставник на основним студијама из предмета Хришћанска етика (са аскетиком), на мастер студијама из предмета Онтологија и етика, а на докторским из предмета Патристичка космологија. На основу података **студентске евалуације**, путем „Упитника за вредновање педагошког рада руководиоца вежби“, студенти су оценили рад др Вукашина Милићевића следећим оценама:

2018/2019. – 5.00

2019/2020. – 4.86

2020/2021. – 4.56

2021/2022. – 4.89

2022/2023. – 5.00

4.2.3. **Библиографија кандидата показује** да се он бави широким спектром богословских питања, од интерпретације извора и разматрања фундаменталних проблема, до теолошке процене актуелних друштвених питања. Комисија констатује да је кандидат испунио услов за избор у звање доцента, „један објављен рад из категорије М20 или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира“ (четири рада, један М23, један М24, два М51, и један из категорије М13), као и „саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини“ (два рада из категорије М63).

4.3. ОСТАЛИ ИЗБОРНИ УСЛОВИ

Будући да се за избор у звање доцента траже додатни услови који су изражени у табели Г2, комисија констатује да др Вукашин Милићевић испуњава одреднице:

4.3.1. Стручно-професионални допринос: др Вукашин Милићевић био је **рецензент** часописа *Богословље*, *Култура*, *Теолошки погледи* и зборника *Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема* (Институт за српски језик САНУ), као и **ментор** једног мастер рада и **члан комисија** за одбрану укупно шест мастер радова.

4.3.2. Допринос академској и широј заједници: **секретар Групе** за Систематско богословље Православног богословског факултета Универзитета у Београду у периоду 2012-2023; **члан Управног одбора** Центра за философију и теологију из Требиња.

4.3.3. Активности у популаризацији науке: снимање Е-Learning-а за предмет Хришћанска етика (са аскетиком); предавање „Религија у доба ријалитија – судар култура“, Дом омладине Београда, 10.10.2018. (прилог Радио Београда о трибини: <https://www.rts.rs/radio/radio-beograd-2/3286390.html>); трибина „Од Украјине до Балкана: религија, рат и политика“, Ријека, 26. април 2022 (Ex libris и Центар за

студије мира и сукоба Свеучилишта у Риједи, прилог о одржаној трибини: <https://www.vaticannews.va/hr/crkva/news/2022-04/u-rijeci-odrzana-tribina-od-ukrajine-do-balkana-religija-rat.html>); предавање „Православље пред савременим изазовима“, Центар за културу у Сопоту, 12.11.2022, вест о трибини: <https://www.eparhija-sumadijska.org.rs/vesti/item/8651-duhovna-tribina-u-sopotu>; предавање „Стотину година од уједињења покрајинских цркава“, Требиње, 10. мај 2022. (вест о предавању: <https://etrebinje.com/2022/05/stotinu-godina-od-ujedinjenja-pokrajinskih-crkava-srpske-patrijarsije-odrzano-predavanje-u-sabornom-hramu/>) предавање „Часни пост: смисао хришћанског подвига“, Требиње, Гацко, Билећа (3-5. март 2023, снимак: https://www.youtube.com/watch?v=ferd3t1YsW0&ab_channel=%D0%A1%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D1%85%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%A2%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B8%D1%9A%D0%B5%28SabornihramTrebinje%29); гостовање у више телевизијских и радио емисија на ТВ Храм и на радијима Слово љубве и Светигора (Верске недоумице, серијали о светим оцима...)

5. УКУПНА ОЦЕНА

На основу изнете анализе, може се закључити да кандидат др Вукашин Милићевић поседује потребне способности и склоности за бављење научним радом. Широки спектар тема којима се бави, те њихов интердисциплинарни карактер, пружају увид у способност кандидата да проблеме осветли из различитих углова, показујући теолошки приступ као релевантан за различита философска и социјална питања. Са друге стране, радови кандидата показују висок степен компетенције за бављење систематском теологијом, као ужом научном облашћу. Он не преза од иновативних решења, истовремено показујући темељно познавање извора, као и континуирано праћење релевантне савремене литературе на више светских језика, што се јасно види на основу радова које је приложио. Педагошки рад кандидата је такође веома запажен, о чему најбоље сведоче високе оцене којима су његов рад вредновали студенти, али и успешно приступно предавање које је Комисија оценила оценом 3,67.

КАНДИДАТ ДР ИЛИЈА МАРЧЕТИЋ

1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Илија Марчетић је рођен 27. децембра 1976. у Зрењанину. Након завршене основне и средње школе, уписао је студије на Првославном богословском факултету УБ где је дипломирао 2002. године, са просечном оценом 8,72. Исте године је уписао магистарске студије које је окончао 22. новембра 2010. године, успешном одбраном тезе „Однос Цркве на Западу према несторијанству у времену Светог папе Келестина Првог и богословске делатности светог Јована Касијана“. 27. септембра 2016. успешно је одбранио докторску дисертацију под називом „Христологија Светог папе Лава Великог и њене импликације на хришћански живот данас“, под менторским руковођењем Преосвећеног епископа др Игнатија Мидића.

2. НАСТАВНО-ПЕДАГОШКИ РАД

Према биографији коју је Кандидат доставио, у периоду од 2001. до 2004. године је радио као наставник верске наставе, а потом и као координатор за верску наставу Епархије Банатске. Од 2012. је радио као наставник верске наставе и на територији града Новог Сада, а касније и у Нишу. Комисија констатује да наведене податке није било могуће потврдити на основу материјала које је Кандидат предао приликом пријаве на конкурс.

3. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

У вези са досадашњим научним ангажманом и стручној делатности др Илије Марчетића, Комисија констатује да је кандидат показао способност за компетентно бављење научно-истраживачким радом. Кандидат показује посебно интересовање за бављење патристичко-историјским темама везаним за личности као што су Св. Келестин, Св. Лав Велики, Св. Кирило Александријски и Св. Јован Касијан. Кандидат такође показује интересовање за теме као што су христологија и

антропологија, као и за теолингвистику. У својим радовима је користио изворе, као и литературу на страним језицима.

3.1. Библиографија објављених радова кандидата

А) Радови у научним часописима или поглавља у књизи

[1] Илија Марчетић, „Пастирско-богословска делатност светог Келестина Првог, православног епископа римског“, *Богословље* 70/2 (2011), 61-77. **М51**

[2] Илија Марчетић, „Пастирско-богословска сарадња цара Маркијана и светог Лава Великог у чувању православне христолошке вероисповедне мисли Цркве“, *Богословље* 2 (2013), 226-240. **М51**

[3] Илија Марчетић, „Теолингвистичка корелација темина ὑπόστασις, subsistentia и substantia у догматско-богословској књижевности халкидонског богословског учења Цркве“, *Богословље* 2 (2015), 26-35. **М51**

Б) Радови са научних конференција

[1] Илија Марчетић, „Човек као личност (ипостас) догађаја слободног и праштајућег самосаопштавања Бога у контексту христологије и антропологије“, *Српска теологија данас 2014*, Београд: Православни богословски факултет, 2015, 52-59. **М63**

[2] Илија Марчетић, „Томос Сједињења 433. године као израз богословске мисли светог Кирила Александријског“, *Српска теологија данас 2012*, Београд: Православни богословски факултет, 2013, 246-258. **М63**

[3] Илија Марчетић, „Свети Јован Касијан као богослов Богооваплоћења“, *Српска теологија данас 2011*, Београд: Православни богословски факултет, 2012, 489-504. **М63**

Поред наведених радова, Кандидат у библиографији коју је приложио приликом пријаве на Конкурс, наводи и рад:

Илија Марчетић, „Древни римски Апијев пут као сведок ранохришћанског верског и уметничког наслеђа“, у зборнику радова: *Милански едикт – наслеђе светог цара Константина на просторима Србије*, Нови Сад, 2014.

Међутим, пошто сам рад није приложен у конкурсној документацији, Комисија није могла да га узме у разматрање. Исто важи и за више превода са латинског и грчког које кандидат наводи у библиографији коју је приложио, али без библиографских података, као и без самих радова.

3.2 Преглед и оцена радова

[1] Илија Марчетић, „Пастирско-богословска делатност светог Келестина Првог, православног епископа римског“, *Богословље* 70/2 (2011), 61-77.

Кандидат се у овом раду бави личношћу и богословским делом епископа римског Келестина I. Кандидат истиче значај богословског доприноса папе Келестина који је током свог десетогодишњег управљања Црквом на Западу званично осудио Несторијеву јерес на помесном сабору у Риму 430. године, а његовим залагањем отпочела је и хришћанска мисија Светог Патрика у Ирској. Свети Келестин I је први римски папа који је одлучно иступио против пелагијанаца и врло брзо увидео опасност која је запретила источном делу Цркве од стране Несторијевог учења. Сабор у Риму из 430. године, на којем је званично, под ауторитетом римског епископа, осуђена Несторијева јерес, представља значајан историјски догађај који показује да је и пре Ефеског сабора, на једном локалном Римском сабору, несторијанство већ било одбачено као учење стране црквеној правоверности. Кандидат презентује и анализу богословског доприноса папе Келестина Римског на основу сачуваних извора.

[2] Илија Марчетић, „Пастирско-богословска срадања цара Маркијана и светог Лава Великог у чувању православне христолошке вероисповедне мисли Цркве“, *Богословље* 2 (2013), 226-240.

У овом чланку је описан однос између Цркве и световне царске власти по питању очувања православне хришћанске вере у времену одржавања Халкидонског васељенског сабора. Рад обрађује и тему хришћанског цара, онако како се она тумачи у списима Светог Лава Римског и Светог Флавијана Цариградског. Препознавање евтихијанског кривоверја и духовно-богословска борба против монофизитског учења довела је до нарочитог зближавања на релацији Константинопољ – Рим, односно до изразите сарадње цара Источног римског царства Маркијана и епископа римског, папе Лава Великог. Сарадња царске власти са виђеним хришћанским мислиоцима у времену одржавања Халкидонског сабора довела је и до потпуног очувања православног учења о Богочовеку као истинитом Богу Логосу који је носилац двеју природа, божанске и човечанске.

[3] Илија Марчетић, „Теолингвистичка корелација темина ὑπόστασις, *subsistentia* и *substantia* у догматско-богословској књижевности халкидонског богословског учења Цркве“, *Богословље* 2 (2015), 26-35.

У овом раду кандидат истиче да је латинска реч *subsistentia* током V века хришћанске историје понекад коришћена као латински синоним за грчку реч ипостас, која је током IV века па све до успостављања неохеленског језика у хеленској лингвистици имала и има у академској средини семантичко значење за појам личности. Код светог апостола Павла се израз ὑπόστασις користи у семантичком контексту за појмове – „личност“ или „биће“, као на пример у Посланици Јеврејима 1, 3. Аутор настоји да осветли богословско-лингвистичку употребу наведених лексичких термина у контексту учења Цркве о Богочовеку Исусу Христу као јединственој Личности у две природе.

[4] Илија Марчетић, „Човек као личност (ипостас) догађаја слободног и праштајућег самосаопштавања Бога у контексту христологије и антропологије“, *Српска теологија данас 2014*, Београд: Православни богословски факултет, 2015, 52-59.

У овом тексту је описана еклисиолошка антропологија која препознаје човека као личност, што значи као биће заједнице, и следствено томе, упућује на антрополошки оптимизам, на могућност личносног постојања човека коју је Бог даровао човечјем бићу и природи, у заједништву са Оваплоћеним и Васкрслим Богочовеком. Да би постојала могућност таквог позитивног исхода православне антропологије, аутор сматра да је целисходно истаћи да је тај оптимистички резултат просополошке теологије, тј. да човек од датог и задатог бића постаје личносно биће (превазилазићи индивидуалност као егоизам), омогућен призивом Божје љубави, Његовим Откривењем, и Његовим самосаопштењем (Selbstmitteilung Gottes).

[5] Илија Марчетић, „Томос Сједињења 433. Године као израз богословске мисли светог Кирила Александријског“, *Српска теологија данас 2012*, Београд: Православни богословски факултет, 2013, 246-258.

У овом тексту аутор сагледава христологију Св. Кирила Александријског као још једну потврду да је халкидонско богословско разумевање Кирилове христологије једино аутентично. Ово чини анализом *Томоса сједињења*, односно Кириловог Изложења вере из 433. год. Споменути богословски документ, који је послат од стране Св. Кирила Александријског епископу Јовану Антиохијском, означава обнову заједнице између њихових цркава након раскола који је настао после Ефеског сабора 431. г. Халкидонски Оци су, разматрајући документ, прихватили ову писану реч Светог Кирила као адекватну да оспори Несторијеву заблуду, истовремено потврђујући све импликације православне христологије. Аутор анализира и теолошке импликације Трећег васељенског сабора као потврду црквене вере у истинитост Богооваплоћења, тј. вере у истинито и реално

оваплоћење Једног од Свете Тројице — Бога Логоса. Истраживање обрађује и проблематичне односе сиријских појмова $\eta\mu\alpha$ — $\rho\alpha\sigma\alpha$ — $\kappa\upsilon\alpha\alpha$ са јелинским појмовима $\acute{\upsilon}\lambda\omicron\sigma\tau\alpha\sigma\iota\varsigma$ — $\pi\rho\acute{o}\sigma\omega\lambda\omicron\nu$ — $\omicron\upsilon\beta\acute{\iota}\alpha$.

[6] Илија Марчетић, „Свети Јован Касијан као богослов Богооваплоћења“, *Српска теологија данас* 2011, Београд: Православни богословски факултет, 2012, 489-504.

У овом раду Кандидат приказује богословски допринос Св. Јована Касијана који је деловао својим књижевним мисијским радом у оквирима латинског говорног подручја. Наглашен је и допринос Јована Ксијана решавању несторијанског спора у првој половини V века. Аутор анализу спроводи на основу извора, указујући на исправност богословских ставова Св. Кирила Александријског као и Св. Лава Великог, чија су учења у основи Халкидонског ороса вере.

4. ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ ЗАКОНСКИХ УСЛОВА И КРИТЕРИЈУМА ЗА ИЗБОР У ПРЕДЛОЖЕНО НАСТАВНИЧКО ЗВАЊЕ

4.1. ОПШТИ УСЛОВ

Кандидат је одбранио докторску дисертацију на Православном богословском факултету Универзитета у Београду и тиме стекао звање **доктор теологије**.

4.2. ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

4.2.1. Кандидат за избор у звање доцента за ужу научну област област Систематска теологија др Илија Марчетић одржао је **приступно предавање** на Православном богословском факултету Универзитета у Београду 7. новембра 2023. године од 11:55 до 12:38 часова на тему „Постојање Бога као Свете Тројице и последице по створену природу“. После приступнога предавања и појединачних оцена свих чланова Комисије, утврђено је да је кандидат испунио циљеве и задатке

предавања, будући да је **предавање оцењено оценом 3,33**, као и да кандидат тиме испуњава тражени услов за избор у звање доцента, што је, коначно, записником и потврђено.

4.2.2. **Библиографија кандидата показује** да се он бави различитим темама, превасходно историјско-догматског карактера, да користи изворе и релевантну савремену литературу. Комисија констатује да је кандидат испунио **услов за избор у звање доцента**, „један објављен рад из категорије M20 или три рада из категорије M51 из научне области за коју се бира“ (три рада **M51**), као и „саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини“, (три рада **M63**).

4.3. ОСТАЛИ ИЗБОРНИ УСЛОВИ

Будући да се за избор у звање доцента траже додатни услови који су изражени у табели Г2, Комисија констатује да се може сматрати да др Илија Мерчетић испуњава одреднице:

4.3.1. Стручно-професионални допринос: Кандидат је обављао делатност Координатора за верску наставу Епархије Банатске.

4.3.2. Кандидат је учествовао у пројекту „Едукација просветних радника и свештеника за извођење верске наставе у образовном систему Републике Србије (Православног катихизиса)“.

4.3.3. Допринос академској и широј заједници: Кандидат је одржао више стручних семинара за потребе верске наставе у Епархији Банатској у периоду од 2001. до 2003. године.

4.3.4. Активности у популаризацији науке: Кандидат помаже у раду црквеног радија „Глас“ Епархије Нишке (<http://www.radioglas.rs/Newsview.asp?ID=2815>; <http://www.radioglas.rs/Newsview.asp?ID=3819>). Кандидат је одржао јавно предавање „Христологија и постојање“, у организацији Универзитета у Нишу.

5. УКУПНА ОЦЕНА

На основу изнете анализе, може се закључити да кандидат др Илија Марчетић показује склоности и компетенције за бављење научним радом. Познавање класичних језика му омогућава коришћење извора, што свакако представља значајну основу за даљи истраживачки рад. Кандидат је ангажован као предавач верске наставе, и према сведочанству директора школе, тај посао обавља успешно у на завидном нивоу. Кандидат је такође ангажован и у популаризацији науке кроз учешће у радио емисијама и јавним трибинама. Педагошки рад др Илије Марчетића, Комисија је проценила на основу његовог пристуног предавања које је оцењено оценом **3,33**. Међутим, Комисија мора да констатује да су сви радови које је Кандидат доставио у својој пријави на Конкурс објављени у периоду пре 2016. године. Овако дуг период неактивности у објављивању радова, и поред исказаних квалитета, не представља најбољу препоруку за избор Кандидата у звање Доцента.

5. МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

С обзиром на изнесене чињенице, иако оба Кандидата испуњавају прописане услове за избор у звање доцента, Комисија је одлучила да између двојице кандидата предност да др Вукашину Милићевићу. Комисија сматра да се његов научно-истраживачки профил уклапа у ужу научну област за коју се бира, а да га његов досадашњи педагошки рад препоручује за рад у настави на Православном богословском факултету у Београду, нарочито из групе предмета обухваћених ужом научном облашћу Систематска теологија.

Имајући у виду све изложено, Комисија сматра да др Вукашин Милићевић, доцент Групе за систематско богословље на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, може и треба бити изабран у звање **доцента** на основу објављеног конкурса, на који се пријавио као један од двојице кандидата. С обзиром да испуњава све услове предвиђене законом, предлажемо Наставно-научном и Изборном већу Православног богословског факултета Универзитета у Београду да **прихвати реферат Комисије и упути предлог Стручном већу за друштвено-**

хуманистичке науке Универзитета у Београду за избор др Вукашина Милићевића у звање доцента за ужу научну област Систематска теологија, са пуним радним временом.

У Београду, 24. новембра 2023. године.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Игнатије Мидић
редовни професор
Православног богословског факултета
Универзитета у Београду

др Миланко Говедарица
редови професор
Филозофског факултета
Универзитета у Београду

др Александар Ђаковац
ванредни професор
Православног богословског факултета
Универзитета у Београду